

Telegraful Român

Organ național-biseri

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor.

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Metode de propagandă

II

O nouă pildă, a lipsei de sinceritate în propaganda de atragere la papism a celor străini de biserica latină, ni se slujește în faptul petrecut în 4 Noemvrie 1929 la Roma. Cazul, relatat de organul oficial al unei dieceze greco-catolice române ardelen*) este următorul:

La Roma, «maica noastră cea bătrână» s'a ținut, în ziua aceea, ca în fiecare an, «academia poliglotă» a alumnilor colegiului celebru «De propaganda fide». Președinția o are însuși papa Piu XI. Alumnii rostesc cuvântări în graiul a 30 de neamuri în sala mare a «Beatificării», d'asupra vestibulului bisericii Sf. Petru. Papa stă pe tronul său, de-o parte având pe cardinali, de cealaltă parte pe membrii corpului diplomatic de pe lângă Vatican, între dâșii e și dl Caius Brediceanu al României. Rostindu-se 30 de discursuri, în idiome din toate continentele, se grăește și românește. Vorbitorul, care a întrebuintat limba aceasta, a lăudat întâi pe capul bi-

sericii sale, care a încheiat concordatele din urmă, și în special concordatul cu statul român, «un tratat de cea mai cordială armonie (?) între biserică și stat».

Celce a vorbit în numele țării românești, nu s'a mărginit la această laudă adusă actualului papă, ci mergând mai departe se face a nu înțelege cum credința «strămoșească» pentru neamul nostru a fost de fapt numai cea ortodoxă, și spune următoarele:

«Cu drept cuvânt a scris un ilustru autor: «Indiferența ori persecuțiunile îndreptate contra bisericii, sânt un delict, cari, chiar dacă nu duc la război sau la acțiuni violente, produc totuși un astfel de disgust în conștiința unui popor, încât acela care guvernează nu va putea să se mențină multă vreme la putere, decât sau schimbând directiva, sau cedând locul unui restaurator, care, înainte de toate, se va îngriji, ca să reabiliteze onoarea credinței strămoșești».

Metodul vechi de propagandă, *nesinceritatea*, se continuă și se încurajează de pe băncile școlii ca cea dela «Propaganda fide».

Mai mult. În ajutorul său, s'a invocat, la ocazia recentă din

sala Beatificării, chiar și umbra — ciobanului Cârțan, prin cuvintele:

«Sânt mulți ani de când un umil păstor (bietul Cârțan) din falnicii noștri munți, înțelegând că mama țării sale e Roma (dar nu Roma papală), ear tată prea dreptul împărat Traian... străbătut munți și văi, pentru a vedea Roma și pentru a da de urmele monumentului marelui Traian... Și sleit de puteri, așezându-se la umbra columnei lui Traian pe vatra forului, (ciobanul dela Făgăraș) exclamă: «Sânt în casa tatălui meu!».

«Acest episod e adevăr istoric, ba mai mult: un simbol. Fiu al Romei (al cărei Rome?), acest popor (românesc și ortodox) e timpri să se reîntoarcă (?) la adevărata (?) credință a Romei, și să nu-și caute numai tatăl la umbra lui Traian, ci continuându-și calea, mai făcând câțiva pași, să-și caute mama (!), vechea (?) mamă de pe Vatican» — fiindcă ea e maica noastră cea bătrână...

Așa se pregătesc, prin confuzie și restălmăcire, metodele de propagandă ale papismului și — lărgirea abizului ce ne desparte.

Nr. 660/930.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Suprimându-se pe ziua de 1 Ianuar a. c. gratuitatea poștală a corespondenței oficiale pentru autorități — se atrage atențiunea Oficiilor protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia noastră, că Direcțiunea generală P. T. T. cu ordinul Nr. 8139/930 a autorizat oficiile poștale din țară să elibereze pe credit și *autorităților bisericesti* timbre speciale pentru francarea corespondenței oficiale, care și în trecut se bucura de scutire de taxe.

Oficiile noastre protopresbiterale și parohiale vor cere deci dela oficiile poștale respective să li se elibereze pe credit timbrele speciale de cari au nevoie la francarea corespondenței oficiale.

Sibiu, 31 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

FOIȘOARA

(2) MONOGRAFIA bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de
Pr. Iuliu Moldovan,
din Laslăul mare

Istoricul bisericii

Că pe timpul principelui Apafy, deci pe la mijlocul veacului al 17-lea, cei 25 colibași din Crăciunel avut-au biserică ori nu, în lipsa de date autentice, nu putem ști.

S'ar părea că n'ar fi avut și nici n'ar fi fost organizați bisericeste, nici preot și biserică n'ar fi putut ținea, fiind puțini la număr, iobagi săraci, cari își tânjeau viața în colibe făcute în pământ și risipite pe hotarul comunei pe lângă păduri, ca să-și poată satisface mai ușor trebuințele de lemne în vreme de iarnă, după cum dove-desc în deajuns gropile ce se văd și

astăzi pe hotarul comunei, ca urme ale vechilor colibe din vremuri trecute, iar trebuințele sufletești și le vor fi împlinit pe la comunele fruntașe din vecinătate ca: Cetatea de baltă și Boianul, comune mari și cu trecut istoric mai vechi.

De altă parte însă, un vechi octoih, tipărit în limba slavonă, aflat între cărțile vechi din strana bisericii, ar susținea părerea contrară, că dacă Crăciunelul ar fi fost organizat bisericeste și în acel veac (al 17-lea) cu preot și biserică în care se făcea slujba în limba slavonă, limbă care numai după tipărirea catehismului calvinesc racoțian dela 1640, a început a fi eliminată din bisericile românești. Pe fila primă a acestui octoih citim: «*Mădănic*» acum într'acest chip tipărit în sfânta episcopie a Râmnicului cu nevoia și toată cheltuiala a Presfințitului și de Dumnezeu iubitorului: Kir Inocentle episcopul Râmnicului, anul dela nașterea lui Hristos... (aici fila fiind ruptă, anul lipsește).

Cartea se păstrează în arhiva parohială, are pereți de lemn (scoarță) îmbrăcați în piele de culoare cafenie. Pe multe locuri atât pereții cât și foile sânt mâncate de molii în urma vechimii.

Despre existența unei biserici în Crăciunel ca locaș de închinare a micului popor risipit prin văi și păduri, abia veacul următor, al 18-lea, ne prezintă date mai autentice, după care orientându-ne putem descoperi vâlul întunecului în care zace începutul primei organizări bisericesti cu biserică parohială și preoți pentru îngrijirile sufletești ale credincioșilor.

Aceasta se poate vedea de pe o veche icoană a Sfintei Treimi, care se păstrează în actuala biserică ort. din Crăciunel, care icoană posibil a fost adusă aici pin vechea și prima biserică ortodoxă cunoscută până acum istoricește, dar luată cu forța dela credincioșii ortodocși de cârmuirea statului austriac din vremea pri-

goanelor catolicilor, după cum voiu arăta la alt loc, și dată uniților în urma trecerii cător-va familii la unire. Icoana aceasta cu o veche inscripție cirilică: «*Isus Hristos opnatocrator*», după însuși forma acelei zugrăveli pare a fi de pe la începutul veacului al 18-lea ori sfârșitul veacului al 17-lea, de pe când se va fi ridicat prima bisericuță de lemn amintită mai sus, din care apoi a fost adusă la noi după trecerea cător-va credincioși la unire.

Istoricul Dr. Augustin Bunea, în șematismul bisericii unite, susține că la a. 1733 — așadar în timpul episcopului Ioan Inocențiu Micu Klein — întreaga comună Crăciunelului era «*unită*», având doi preoți pe «*papa Oanea*» și pe «*papa Ion*», cu casă parohială, 2 jugăre loc arător și fânaț de 2 cară de fân.

Astăzi însă, după dovezile date la lumină de Dr. Virgil Cioban în «*statistică românilor din Ardeal făcută de administrația Austriacă la anul 1760—1762*», — știm că datele

Logodna A. S. R. Principei Ileana

Ministrul Casei Regale comunică:

Joi, în 30 Ianuar 1930, s'a ținut la Palatul Cotroceni logodna Alteței Sale Principei ILEANA a României cu contele ALEXANDRU DE HOCHBERG, fiul Alteței Sale Serenissime Principelui de Pless.

Vestea acestui fericit eveniment, dela Curtea noastră Regală, a produs mare bucurie în inimile credinciosului popor român, strâns legat de Dinastia României.

Națiunea întreagă ia parte la bucuria Familiei Regale și face princiariilor logodnici cele mai calde urări de bine și fericire, implorând asupra Lor binecuvântarea Celui Atotputernic.

La mulți ani!

Expediție cruciată?

În Albert Hall din Londra s'a ținut, în ultima săptămână din preajma Crăciunului, o adunare uriașă de propagandă împotriva sovietului Rusiei.

Au participat la întrunire și nenumărați emigranți ruși aprobând intenția adunării. Un singur bărbat și o femeie voiau să producă turburări în mijlocul celor întruniți. Pe cel dintâi l-au pofțit să plece, pe a doua au redus-o la tăcere prin strigătul furios: «afară!».

Președintele adunării, contele de Glasgow, deschide adunarea, după ce întâi s'a executat o cântare și rugăciune. În cuvântul său declară, că adunarea de față vrea să fie un apel către națiunile creștine din toată lumea pentru o cruciată împotriva sovietului ateu. Prigonirea religiei adecă a luat, în ultimele trei luni, dimensiuni atât de colosale, încât indignarea trebuie să cuprindă sufletul ori căruia om bine credincios. Sovietul vrea, nici mai mult nici mai puțin, decât să strivească acolo creștinismul, cu toate că poporul rus, mai ales în

Siberia, păstrează, în cea mai mare parte, sentimente creștinești. Ear, până la organizarea expediției cruciate, zice președintele adunării, ministerul de externe englez va avea să facă atent sovietul în toată seriozitatea.

Unul dintre oratorii adunării, Lord Brentford, spune că decând cu persecuțiile sângeroase ale împăraților romani, nu s'au mai pomenit asemenea prigoane împotriva creștinismului. Aduce mai multe cazuri oribile săvârșite de soviet, — între altele amintește cum episcopul din Pern a fost îngropat de viu, după ce i-au scos amândoi ochii...

Alți oratori continuă în același sens, arătând cu toții fărâdelegile și păcătoșenia din Rusia actuală.

INFORMAȚIUNI

Consiliul Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu a ținut în 3 l. c. ședință plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, rezolvindu-se mai multe chestiuni curente, dintre cari amintim numirea de protopresbiter al tractului Zarand a preotului Ioan Indreiu din Tebea; iar în urma trecerii la cele eterne a protopresbiterului Mediașului R. Mircea, administrator protopopesic al acestui tract s'a numit preotul Gheorghe Simplăceanu.

† **Protopopul Romul Mircea al Mediașului.** La încheierea foii primim dureroasa veste a trecerii la cele eterne a părintelui protopop Romul Mircea. În mormântarea rămășițelor sale pământești se face astăzi, în 4 Februar, la Mediaș unde, în lung și rău de ani, a lucrat cu răvnă rară în ogorul lui Hristos, aducând bune servicii poporului și bisericii. Domnul să-i răsplătească munca și să-l primească în corpurile celor drepti!

Nou institut. La 1 Februar a. c. ia ființă Institutul surorilor de ocrotire «Principele Mircea» cu sediul în București (Str. Aurel Vlaicu 19) în

scopul special de a vulgariza cunoștințele igienice în masele poporului, a duce lumină în casele săracilor și a face asistență sistematică reconstruind viața în familie. Absolventele se vor bucura de același tratament ca și absolventele Institutului surorilor de ocrotire de stat, cari funcționează la București, Cluj și Iași. Cursurile durează 3 ani. Întreținerea și învățământul sânt gratuite. Se primesc eleve între 18 și 30 de ani, având pregătire școlară de 4 clase secundare.

Apel de imitat și de ascultat. Cu prilejul alegerilor comunale, unul dintre prelații noștri, P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, face apel călduros la conducătorii partidelor române din Cluj, spre a se prezenta uniți la aceste alegeri, în fața solidarității minoritarilor din acel oraș, și a face ca viitoarea administrație comunală să nu fie contrară intereselor românești ale țării noastre.

Dela Despărțământul jud. Sibiu al «Astrei». Primim: Unul din scopurile nobile urmărite de Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, este încheierea tuturor românilor țară deosebire de confesiune și de mărturisiri politice. Despărțământul județului Sibiu folosește toate mijloacele pentru ajungerea acestui scop. În ședința ultimă a Comitetului s'a decis, ca în seara de 22 Februar 1930, să aranjeze în saloanele Cercului Militar-Civil o *Serată* în cadrul unui program artistic urmat de dans. Doamnele și domnișoarele sânt rugate ca, întru cât se poate, să se prezinte în frumosul nostru port național. Nădăjduim, că On. public înțelegând frumoasele rosturi ale «Astrei», care nu urmărește altceva decât înaintarea culturală, va sprijini această acțiune și va fi prezent la manifestarea românească a Asociațiunii.

Conferențe. În sala prefecturii a ținut, în 26 Ianuar, o interesantă conferință dl Gh. Fotino din București, tratând subiectul: Femea în viața socială de altă dată, în trecutul românesc.

— În aceeași zi, trimișii despărțământului Sibiu al Asociațiunii au conferențiat în 3 comune: *Poplaca, Turnișor și Cristian*. La Poplaca au vorbit, în fața unui numeros auditor, dnii: Dr. Stoichița despre tuberculoză (cu proiecțiuni), directorul seminarial Gh. Maior despre legea dreptății, a milei și omeniei. La Turnișor și Cristian au ținut conferințe dnii: Dr. L. Ionaș (despre alcoolism), I.

Dragomir (despre relele de care sufer românii), I. Popa (despre unirea principatelor române), Grațian Mărcuș (despre rolul cooperăției la sate). În toate comunele amintite, localnicii au contribuit la buna reușită a serbărilor culturale prin cântări frumoase și recitări potrivite, executate de tinerimea școlară.

— **Duminecă și Luni, în 2 și 3 Februar, a conferențiat sibienilor dl profesor dela Cluj Coriolan Petran.** Revenit din Spania, conferențiarul ni-a tălmăcit și arătat în numeroase proiecțiuni monumentele de artă ale acestei frumoase țări, din timpuri vechi și nouă, începând dela celebrele palate ale regilor mauri și până la marea expoziție din anul trecut dela Barcelona. Auditorul le-a admirat pe toate, aplaudând călduros pe conferențiar.

Se lapadă de țara ungurească. Unul dintre cei mai cunoscuți scriitori maghiari de astăzi, Szabó Dezső, a hotărât să plece definitiv dela Budapesta și să se stabilească la București luându-și numele de Gheorghe Mille. Motivele, care îl îndeamnă să ia hotărârea aceasta, sânt mai multe: cel principal este, cum spune, atmosfera dictatorială produsă de actualul regim al Ungariei, unde un intelectual nu mai poate respira în libertate. Szabó, care vrea să se stabilească cu începutul lunii Mai în România, este de altfel român după mamă, și acum revine la națiunea ce o socotește că este a sa.

Pentru preoțime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenți, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la Librăria Arhiepiscopala, Sibiu, cum se poate vedea din anunțul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând către Librăria noastră.

Act de mulțămire. Neconsolata văduvă și orfanii răposatului preot Ioan Druhora, din Boița, aduc mulțumire tuturor cunoscuților, cari prin participare la înmormântare și condolare au căutat să aline durerea cauzată de moartea neașteptată a neuitatului lor defunct.

publicate de Dr. Bunea în șematismul bisericii unite nu corespund adevărului istoric, tocmai fiind că la publicarea acestor date istorice s'a orientat după statistica episcopului Klein, care a fost tendențioasă și făcută cu scopuri de prozelitism religios, prezentând biserica ortodoxă din Ardeal aproape desființată în acel an. Dacă în aceea statistică cele mai multe, aproape toate comunele ortodoxe din Ardeal, sânt înregistrate ca trecute întregi la unire, nu e mirare că și Crăciunelul e trecut ca comună unită împreună cu cei doi preoți ai săi.

Fără îndoială, ca și alte multe comune, așa și Crăciunelul a trebuit să treacă prin multe ispite și încercări sufletești din cauză «unirii», atât în timpul episcopului Klein, cât și a următorilor lui Petru Paul Aron, Rednic și Maior, până după anul 1780, când împăratul Iosif al II-lea a îmbunătățit în câțva soarta româ-

nilor ortodocși din Ardeal. Scriitorul acestei monografii însă cunoaște suflul poporului din Crăciunel, care s'a dovedit a fi dârzi și îndărătnic în toate actele sale publice, și cu atât mai vârtos în actele și evenimentele istorice de ordin religios, de aceea cred că o trecere integrală la unire n'a făcut, ci a rămas ortodocș, după cum se poate concluda din mersul întâmplărilor de mai târziu care le voi descrie în această monografie.

Școala Bănățeană, revistă lunară redactată de P. Jumanca, a apărut Nrul pentru Ianuar 1930 cu articole de: redactorul revistei, L. Ciobanu, C. Liuba, și alți învățători cari țin să contribuie la desăvârșirea acestui vrednic organ al «Asociației Învățătorilor Bănățeni». În nrul de față al revistei, ce apare acum în Timișoara, se remarcă expunerea nimerită, făcută sub titlul «Recrutarea Țigănelor de control», interesantă pentru ce se ocupă de controlul învățământului.

Luptătorii români dela 1848—1849

— Din arhivele vieneze: un tablou de decorații —

În ședința din 24 Ianuar 1930, dela Academia Română, dl profesor I. Nistor a făcut următoarea comunicare:

În arhivele din Viena s'a păstrat tabloul de decorații al luptătorilor români din Ardeal în anii revoluției maghiare din 1848—1849. Tabloul acesta a fost întocmit de ministerul de interne austriac din aceea vreme, Alexandru Bach, în baza unui raport al generalului Wohlgemuth, comandantul civil și militar al Ardealului. Tabloul cuprinde 135 de persoane propuse pentru decorare, din care 65 români, 59 sași, 10 unguri și 1 armean. În dreptul fiecărei persoane se arată și merite, pentru care a fost recomandat pentru decorare, precum

și natura decorației pentru care era propusă.

Între românii recomandați pentru decorare găsim pe episcopul Andrei Șaguna, pe profesorul Simeon Bărnau, apoi pe prefecții comandanți de legiuni: Avram Iancu, Axentie Sever și Simeon Balint, împreună cu un mare număr de tribuni și centurioni din subordinea acestora.

Iancu, Axentie și Balint au fost propuși, pentru decorarea cu ordinul «*Coroana de fier clasa a III-a*», care era o decorație destul de înaltă și care îndreptăția pe posesorii ei la purtarea titlului de noblețe. Propunerea aceasta fusese făcută de generalul Wohlgemuth și recomandat de ministerul de interne Bach, precum și de întregul consiliu de miniștri austriac. Împăratul Franz-Iosef însă n'a consfințit această propunere, ci dânsul a găsit că e bine să șteargă pe Iancu, Axentie și Balint din rubrica cu ordinul «*Coroana de fier*

ȘTIRI LOCALE

Apel. Dela primăria municipiului: În urma stărilor economice grele de azi au rămas și în orașul nostru o parte de muncitori fără lucru. Până în ziua de azi am constatat că sânt 216 șomeri, capi de familie cu 487 membri de familie. Numărul acestora se mărește din zi în zi. Șomerii se găesc în cea mai mare mizerie. Municipiul, din cauza mijloacelor puține care li stau la dispoziție, poate da ajutoare numai în măsură mai mică; face dar apel călduros la bunăvoința populației din Sibiu. Să ajutăm pe cât e posibil pe lucrătorii din orașul nostru ajunși în mizerie, precum și pe membrii familiei acestora. Darurile în bani pentru acest scop sânt a se trimite: *Primăriei Municipiului, Sibiu.*

Anunț școlar. Se aduce la cunoștința dlor patroni interesați că la școala de ucenici industriali de stat curs inferior din Sibiu, începând din 3 Februar a. c., cursurile se țin zilnic între orele 5—8 d. m. Facem din nou apel la dñii patroni să și trimită ucenicii *regulați* la școală, pentru a nu sili Direcțiunea școlii să facă pașii necesari la forurile în drept pentru aplicarea pedepselor față de acei dñi patroni, ai căror ucenici absentează nemotivat. Dacă elevul absentează din motive *binecuvântate*, e obligat a prezenta certificat de motivare a absențelor la prima ocazie când se prezintă la școală. *Diracțiunea.*

Conferență. La «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» se ține Joi în 6 Februar c. la ora 8 seara o conferință despre Datorințele și drepturile cetățenilor față de oraș. — Membrii sânt rugați să participe. *Comitetul.*

Concertul împreună cu reprezentare teatrală, dat de «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» în 26 Ianuar a. c. a reușit spre mulțumirea tuturor, cari l-au cercetat. Corurile mixte și de dame, dirijate de dl I. Stanciu, au fost executate cu precizie, dând dovadă că meseriași noștri români le-au studiat cu plăcere, iar că dl I. Stanciu a depus multă muncă și jertfă. În solurile cântate de dna Ana Gligor și dl N. Bozoșanu, s'au întrecut unul pe altul, mai ales a plăcut foarte mult doinele dnei Gligor, cântate cu mult farmec. Bine a cântat și dra M. Șoima. Dra Z. Cizmaș și dl N. Rențea au recitat câte o poezie. — Ca punct ultim a fost fabula: «Ariciul și sobolul» de V. Eftimiu, jucată de dra

clasa III-a și să-i treacă cu propria sa mână la rubrica celor decorați cu «Crucea de aur pentru merite cu coroana», o decorație mai inferioară decât aceea pentru care fuseseră recomandați.

Intervenția aceasta personală a împăratului, tocmai față de comandanții glotașilor români, este surprinzătoare prin faptul că doar acești eroi au luptat pentru cauză împăratului, prestigiul dinastiei habsburgice în Munții Apusenii! Atitudinea aceasta a împăratului dovedește însă, că în cercurile cele conducătoare domnea o atmosferă ostilă românilor și aspirațiilor lor.

Vorbe înțelepte

Indeamnă pe rudeni și pe prieteni să petreacă împreună și să poarte grijă unul de altul, dar nu-i îndemnă să fle vecini.

Zina Cismaș și dñii N. Rențea și N. Pântea, cari s'au achitat conștient de rolurile lor. După program a urmat veselul dans, până dimineața. Concertul din 26 Ianuar formează o nouă zală la frumosul lanț câștigat de bătrâna și vrednica noastră Reuniune a meseriașilor români din Sibiu, ceea ce servească spre bucuria și mângăierea conducătorilor ei, în frunte cu dl președinte N. Colan. (d.)

Mulțumită publică. Cu ocazia concertului «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» dat în 26 Ianuar c., au binevoit a suprasolvi următorii dñi, cărora li se aduce mulțumită și pe această cale: N. Bratu deputat 340 lei, Dr. Ioan Muțiu prez. camerei de industrie și comerț 220 lei, Ioan Stefan 200 lei, Timotei Popovici profesor de muzică 120 lei, Adrian Cristea director de bancă, Dr. G. Bărbat secretar gen. la municipiul orașului, Teodor Moldovan particular, I. Rebega șef-contabil la «Albina», George Poponea conducătorul Tipografiei arhidiecezane, Em. Cioran protopop și I. Fulea mare comerciant, fiecare câte 100 lei, Candid Popa revizor școlar în p. 80 lei, Eugen Tordășanu și Oprea Steflea, câte 20 lei. *Comitetul.*

Poșta redacției

Dlul Dr. I. Al. B. L. în Br. Ceea ce doriți, s'a spus în acelaș număr, pag. 2, col. II, la notița «Ritmuri».

PREDICĂ

— La Dumineca Vameșului și Fariseului —

Frați creștini, — Parabola cu vameșul și fariseul citită în sf. Evanghelie de astăzi, relatată atât de simplu de sf. Luca, ne este cunoscută tuturor. Eu voi să vă atrag atențiunea asupra versetului prim din ea: «Doi oameni s'au suit în biserică să se roage»... (Luca 18, 10). — În textul original e vorba de templu și așa e corect, întrucât în parabolă este a se înțelege templul iudeesc din Ierusalim.

Din acest text fixez ca temă a cuvântării mele: 1. pentru ce ne rugăm? 2. pentru ce ne suim în biserică să ne rugăm? —

Să răspundem întâi la întrebarea primă.

«Cea mai nobilă calitate a omului este de-a fi un supus umilit și un fervent adorator al naturii dumnezeiești. Sântem mânați din toate părțile ca să aducem omagiile noastre acestei Ființe prin excelență, care ne-a produs prin puterea sa și ne chiamă mereu la sine prin rânduiala înțelepciunii și-a bunătății sale.

Toată natura vrea să cinstească pe Dumnezeu, și să-și adore principiul în măsura de care e capabilă. Făptura privată de rațiune și de sentiment, nu are inimă pentru a iubi pe Dumnezeu, nici înțelegere pentru a-l înțelege.

Astfel zice fericitul Augustin, ne putând cunoaște, tot ceea ce poate face este ca să ni se înfățișeze ea însăși, pentru a fi cel puțin cunoscută și pentru a ne face că cunoaștem autoru-i divin. Eată pentru ce ea pune înaintea ochilor noștri cu atâta măiestrie ordinea sa, deosebitele sale lucrări și nesfârșitele sale podoabe. Ea nu poate vedea, dar se arată; nu poate adora, dar ne stimulează spre închinare; și pe Dumnezeu pe care nu l-aude, natura nu ne lasă să-l ignorăm, eată cum în chip nedesăvârșit

și în felul său ea preamărește pe Tatăl ceresc.

Dar omul, creatura divină, plin de rațiune și de înțelepciune și capabil de-a cunoaște pe Dumnezeu prin sine însuși și prin toate creaturile, este mânat tocmai de acest fapt să aducă lui Dumnezeu închinare, laudă și mărire.

Pentru aceasta este omul în mijlocul lumii — rezumat misterios al lumii — pentru ca socotind universul întreg și cuprinzându-l în sine, să educă omagiu lui Dumnezeu în mod exclusiv, pe sine însuși și toate lucrurile; astfel încât ființa omenească nu este contemplatoarea naturii văzute decât, pentru a fi adoratoare a naturii nevăzute, care a adus totul din neant la ființă prin puterea sa suverană». (Bossuet: «Le cult du à Dieu»).

După ce a orânduit toate lucrurile din univers, Dumnezeu nu asistă pasiv la desfășurarea lor, ci poartă grija tuturoră călăuzindu-le pe toate spre scopul lor. Asemenea poartă și grija omului, coroana creaturilor Sale. Dar pe când lucrurile neînsufleteite compunătoare ale universului își urmează cursul și tind spre scopul lor în virtutea unor legi naturale fixe, omul este chemat să aducă un omagiu cu mult mai de preț dumnezeului. Făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu el este pus în situațiunea de-aș îndeplini cu înțelegere și libertate chemarea sa pe pământ. În năzuința spre scopul ce-i este dat, omul are datorita să-și folosească virtuțile cari îl înalță deasupra animalității. Prin aceste virtuți va trebui să slujească lui Dumnezeu, plin de recunoștință și de admirațiune pentru toate câte i-a hărăzit.

Mijlocul cel mai potrivit pentru a preamări pe Dumnezeu și a-i exprima recunoștința noastră este rugăciunea.

De rugăciune nu avem nevoie numai pentru a preamări pe Dumnezeu, ci și pentru a-i cere anumite lucruri.

Dacă Dumnezeu ne-a hărăzit viața printr'un gest al bunătății sale, ca unul ce este izvor nesecat de viață, noi trebuie să menținem o legătură continuă cu El pentru a nu muri. Legătura cu Dumnezeu o realizăm prin înălțarea sufletului nostru către El pe aripile rugăciunii. În ordine spirituală ne hrănim din Dumnezeu, ca în ordine fizică cu aerul; precum prin organul pulmonal omul respiră neconștient și astfel își menține viața și sănătatea trupului, așa organul respirației spirituale este rugăciunea, organ prin care omul își menține viața spirituală, viața în Dumnezeu.

«Fie voia ta» ne-a învățat Mântuitorul să ne rugăm, și este aceasta cea mai sublimă rugăciune. A te supune smerit și cu resemnare voinței absolute a lui Dumnezeu, eată adevărata slujire; să ai conștiința că din câte pozezi nimic nu meriți, că tu însuși nu îți aparții, eată cheia fericirii.

Dumnezeu, ce-i drept, a dat omului voință liberă înălțându-l deasupra animalelor și înzestrându-l astfel cu demnitate, dar omul tocmai pentru a-și păstra demnitatea, mai mult pentru a se face demn de Dumnezeu, care l-a distins între toate creaturile, e chemat — pentru a-și ajunge ultima țință — să sacrifice tocmai facultatea libertății sale, subordonându-se lui Dumnezeu și rostind benevol și cu resemnare «fie voia ta».

Să trecem și să examinăm a doua întrebare pe care ne-am pus-o: pentru ce ne rugăm în biserică?

Prin biserică putem înțelege întâi, biserica ortodoxă, instituția sfântă întemeiată de Hristos, crescută de apostoli și consolidată de sinoadele ecumenice, trupul mistic al Mântui-

lorului prin care se lucrează până la sfârșitul veacurilor mântuirea celor bine credincioși.

În cadrele acestei instituțiuni rugăciunea noastră va fi fără îndoială plăcută lui Dumnezeu, căci această instituție apostolică este depozitara învățăturii genuine a lui Isus Hristos, chivernisitoarea adevărată a sfintelor taine, prin cari și astăzi ni se împărtășește dela Tatăl ceresc și dela sfântul său Duh, har, viață, lumină și mântuire. Lucrurile înșirate adineori formează obiectul principal al rugăciunii noastre; de voim cu sinceritate obținerea lor, să rămânem fii ai bisericii ortodoxe. Sub aripile ei ocrotitoare nu avem numai certitudinea că profesăm adevărata credință, că ne închinăm lui Dumnezeu, așa cum se cade a se închina «în duh și în adevăr», ci avem și siguranța și mângăierea asistenței sfântului Duh, pe care ni-l trimite Hristos pentru a ne călăuzi până la sfârșit.

Dar în textul pericopei de astăzi e vorba de templul din Ierusalim, loc unde veneau Iudeii să se închine Dumnezeului lor. Un cuvânt despre închinarea în templu.

La întrebarea Samarinenilor, că unde se cade a se închina: în muntele Garizim, sau în Ierusalim, Isus răspunde că, adevărata închinare este cea în duh și în adevăr.

Și totuș templul era pentru Iudei locul de închinare; exemplu avem pe cei doi închinători din evanghelia de azi «s'au suit în templu ca să se roage». Mântuitorul însuși se ducea adeseori în templu, și la etatea de 12 ani l-a numit «casa Tatălui său». Pentru ce era templul casa Tatălui său? Pentru că în el, în Sfânta Sfintelor se afla chivotul legii dată de Dumnezeu, în templu se aduceau jertfe, iar Dumnezeu ca semn vădit al prezenței sale, s'a coborât asupra templului lui Solomon într'o coloană de fum.

Astăzi însă din templu nu a mai rămas peatră pe peatră... Iar noi socotim bisericile noastre drept case ale Domnului și prin aceasta locuri prin excelență de rugăciune. În Dumineci și sărbători tot creștinul merge la biserică pentru a se ruga. Pentru ce? Pentru că biserica este zidită în acest scop; este apoi sfințită de arhieru și se așază în altarul ei moaștele unui sfânt martir; este împodobită cu icoane și imagini religioase pentru a predisune pe credincios la gânduri pioase și rugăciune, în biserică se săvârșesc rugăciuni publice din partea preoților, persoane puse cu adevărat în slujba lui Dumnezeu.

Dar biserica este mai ales loc de închinare și casă a lui Dumnezeu pentru marele fapt ce se petrece pe masa ei de jertfă, unde preotul, după cuvântul lui Gurădeaur, coboară foc sfânt din cer, prefăcând speciile de pâine și vin în cinstitul trup și sumpul sânge al Mântuitorului Hristos. Altarul de jertfă din biserică devine astfel muntele mistic de răscumpărare a neamului omenesc, iar Hristos prin mâinile preotului se ofere tuturor spre întărire, zidire și mântuire.

Știind deci că ne rugăm pentru slava lui Dumnezeu în fața căruia nimic nu sântem, iar că rugându-ne în biserică ne aflăm în fața lui Hristos, în casa lui Dumnezeu, rugăciunea noastră nu va fi ca a fariseului care se preamărea pe sine, în sufletul nostru nu va răsări nici umbră de mândrie, ci rugăciunea noastră va fi ca cea a vameșului, «care nici ochii săi la cer nu-i ridica, ci își bătea pieptul său zicând: Dumnezeuule, milostiv fi mie păcătosului». Amin.

Gheorghe Secaș
prof. de teologie.

„CASSA DE PĂSTRARE” societate pe acții în ȘINCA NOUĂ

Convocare

Domnii acționari ai societății «CASSA DE PĂSTRARE», societate pe acții în Șinca-nouă, sunt invitați la a

XVIII adunare generală ordinară

ce se va ține în 27 Februarie 1930 la orele 1 p. m. în localul institutului.

OBIECTE:

1. Deschiderea adunării și numirea unui notar și a doi membri verificatori.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de cenzori pe anul 1929.
3. Aprobarea Contului Bilanț și Contului Profit și Pierdere pe anul 1929.
4. Stabilirea marcelor de prezență a consiliului de administrație și a cenzorilor pe anul 1930 și 1931.
5. Inchiderea adunării.

(9) 1—1

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.		Pasiva	
Casa în numerar	65,363.—	Capital	300,000.—		
Cambii	2,402,870.—	Fond de rezervă	69,300.—		
Efecte	500.—	Fond pentru creanțe dubioase	14,650.—		
		Fond pt. scopuri de binefaceri	5,029.—		88,979.—
		Depuneri spre fructificare			1,699,056.—
		Reescont la Furnica			239,780.—
		Dividenda neridicată			3,004.—
		Interese transitoare			61,000.—
		Profit net			76,914.—
	2,468,733.—				2,468,733.—

Cheltuieli		Contul Profit și Pierdere		Venite	
Interese la depuneri	178,691.—	Interese la cambii	415,582.—		
Interese la reescont	22,280.—				
Salare și chirie	36,400.—				
Marce de prezență	6,000.—				
Spese	20,328.—				
Impozite	74,969.—				
Profit net	76,914.—				
	415,582.—				415,582.—

Șinca nouă, la 31 Decembrie 1929.

DIRECȚIUNEA:

David Chlușdea, președ. Matel Jiga Gheorghe T. Lancea Roman Roman, casier
Alexe Fușcan Ioan Lancoa Ananie Flucș, v. președ. Valer Langa

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Șinca nouă, la 25 Ianuar 1930.

Controlat:

George Lancea președ. Irimie Cloacan Ilie Mușina Simlon Dima George Fenechiu George Frâncu cont. aut.

Nr. 570/1929.

(8) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Cernatul de Jos, cu filiile: Cernatul de sus, Icafalău, Mărcușa, Mărtineni, Dalnic, Moacșa, Beșeneu, Leț și Albis, protopopiatul Oituz, județul Treiscaune, se publică concurs de paroh cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Locuință în natură, supraedificate și grădină.
3. 6 jug. 518 st. □ arătură și 2 jug. 485 st. □ fânaț de cl. I-a, sesiune veche, eventuală întregire dela reforma agrară.
4. 2 ferdele: grâu și orz dela familiile întregi și 1 ferdela dela cele mixte.
5. Venitele stolare stabilite în ședința consiliului parohial din 12 Iulie 1929.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, înscrise cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Oituzului în înțelegere cu consiliul parohial din Cernatul de Jos.

Poiana-Sărată, la 16 Dec. 1929.

Ion Bafiroiu
protopop.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 10,544/929.

(5) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de confesor la colonia de reeducare din Râu-Vadului se publică concurs cu termen de 30 zile, invitându-se cei interesați să-și înainteze la Consiliul arhiepiscopesc documentele despre pregătirea ce o posed și despre serviciile prestate la biserică.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: alocație de hrană conform bugetului 18 lei la zi, întreținerea în natură, o cameră de locuit cu bucătărie, încălzit, luminat și spălat și o diurnă lunară de lei 1000.

Sânt preferiți candidații singuri, cari sânt în funcție preoțească și ca atare pot beneficia și de congrua dela stat.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc ținută la 11 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserică românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizația Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoștința On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu prețuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulțămire și recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(7) 1—3

Nicolae Baci
pictor bisericesc.

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130.—

„ II „ 150.—

„ III „ 120.—

„ IV „ 200.—

plus spese postale Lei 30.—.

Reclama este sufletul comerțului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școli și particulari, de E. Hodoș. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.